

Rapport ake

Danksy wêreldklas-oefengieriewe en 'n gunstige klimaat rol Potchefstroom in die geld namate Europese atlete in al hoe groter getalle op die dorp toesak.

In 2023 het meer as 1350 internasionale atlete en ander sportlui uit onder meer Brittanje, Finland, Pole, Frankryk, Nederland, Katar en Jamaika in Potch kamp opgeslaan. Dis 'n styging van 64% teenoor die vorige jaar se 822 atlete. Teen einde Maart vanjaar het 788 atlete reeds 'n Potchefstroomse draal gemaak – byna soveel as in die hele 2022.

Van die spanne bestaan uit sowat 30 mense met hul eie span-dokters, sjefs en ander ondersteuningspersoneel, en hulle bring tot vier weke op 'n slag langs die Mooifrivier deur.

Jean Verster, direkteur van die Noordwes-Universiteit (NWU) se Hoëprestasie-instituut vir Sport (HPI) en self 'n voormalige middelfstandatleet, sê atlete kom slyp al decades lank in Potchefstroom, maar die getalle het die laaste paar jaar gesneeuval.

Atlete wat 'n oefenkamp van drie weke bywoon, bestee konserwatief bereken tussen R50 000 en R60 000 in Potch. Dit sluit hul verblyf, kos, vervoer (in die dorp), mediese dienste en toegang tot HPI se oefengieriewe in. Dit beteken die 1353 "sport-toeriste" het verlede klampioens-tiens R80 miljoen in die dorp en die universiteit ingeploeg.

Restourante, winkels, gashuise, vervoerdienste, dokters en fisioterapeute trek almal voordeel uit die toestroming. Die sporttoeriste reis ook na bestemmings soos Pilanesburg, Sun City en Johannesburg en na atletiekbyeenkomste oor die land heen.

Die eiendomsbedryf vind ook baat daarby, met van die internasionale atlete wat al reeds in Potchefstroom gekoop het.

In die aanloop na die Olimpiese Spele in Julie wemel dit vanjaar weer van internasionale sterre soos Keely Hodgkinson (Britse silwermedaljenwinster in die 800 m), Nederland se Femke Bol, wat onder meer die wêreldrekord in 400 m-hekklies hou, en Letsile Tebogo van Botswana wat silwer in die 100 m in verlede jaar se Wêreldatletiek kampioenskap losgehardloop het.

Verster sê Potchefstroom se hoogte bo seevlak is 'n trekpleister – dis ideaal vir naelopers, middelfstand en kragatlete om hul uithouvermoë met intense oefening te verbeter.

Laurent Meuwly, Nederland se hooffrigter van naellope, hekklies en aflosse wat verlede jaar deur Wêreldatletiek vereër is, sê Potchefstroom is in dieselfde tydsone as Nederland en dis begin sy atlete dadelik omdat atlete hulle hier aankom en verloor nie 'n paar dae om by 'n ander tydsonne aan te pas nie.

Verster sê die lug is skoon, die weer goed, al die geriewe binne loopafstand en die HPI se oefening en verblyfgeriewe en gimnasium is van wêreldghalte.

Eveliina Määttänen, 'n Finse 800 m-atlete wat in April vir die derde keer in Potchefstroom was, sê sy hou van die verskillende oppervlakte, soos die atletiek grasbaan.

Volgens Verster is die grasbaan wêreldwyd bekend omdat atlete hard kan werk met lae impak wat beserings betref.

"Die Nederlanders het 'n paar jaar gelede 'n stuk van die grasbaan saamgevat, daar laat ontled en toe 'n soortgelyke kuns-

Die Hoëprestasie-instituut vir Sport (HPI) by die Noordwes-Universiteit in Potch wemel weer van internasionale atlete wat dit as ideale voorbereiding vir die Europese kampioenskap-seisoen en die Olimpiese Spele later vanjaar beskou. | FOTOS: ELIZABETH SEJAKE

Oorsese atlete pomp R80 m. in Potch in

NWU se Hoëprestasie-instituut vir Sport lok internasionale sporttoeriste wat 'n welkome inkomste-inspuiting aan die instituut, universiteit, dorp en omgewing meebring, skryf Riana de Lange.

Voor is Keely Hodgkinson, Britse 800 m-rekordhouer, en haar afrigter, Trevor Painter. Agter (net regs van Hodgkinson) sit Olivia Mason en Megan Davies. | FOTO: ELIZABETH SEJAKE

Jan Petra, 'n voormalige middelfstandatleet en nou afrigter, met een van sy atlete, Evelina Määttänen, 'n 800 m-atlete van Finland.

matige baan by hul Olimpiese oefensentrum Papendal gebou. "Ek het verlies geraak op die plek. Ons kom drie keer per jaar. Dis so maklik hier, die ideale kombinasie van hoogte bo seevlak en warm weer. Baie langafstandatlete gaan oefen in Kenia, wat hoër is, maar dan moet 'n mens jou oefenprogram aanpas. Hier kan jy by jou normale ritme en intensiteit hou."

Hy en sy span bring gewoonlik vier weke elk in November, Januarie en die Paastyd in Potchefstroom deur.

Een van die Europese atlete oefen op die hamergoewel by die HPI in Potchefstroom.

Norman Smith, 'n afdelingshoof van HPI, in die gimnasium wat met van die voorste toerusting ter wêreld spog.

Die Hoëprestasie-instituut vir Sport by die Noordwes-Universiteit.

Ek het verlies geraak op die plek. Dis die ideale kombinasie van hoogte bo seevlak en warm weer.

Painter en Meuwly sê in Europa is die geriewe so oorvol dat jy nie 'n gebulte-oefening op die baan inkry nie.

"Jy beste soms meer tyd om jou atlete veilig te hou sodat hulle nie ongestamp word nie, as aan oefening," sê Meuwly.

Painter vertel 'n paar jaar gelede tydens 'n oefenkamp in Europa het dit een oggend onverwags begin sneeu. Een van sy atlete moes 70 minute se oefening

inkry en die enigste plek was 'n onderdak-parkeerterrein waar 'n hele ronde in die parkeerterrein een minuut geduur het. "Dus 70 keer in die rondte."

Hy sê hoewel dit nou dunder is om na Suid-Afrika te reis as voorheen, is alles goedkoop as jy eers hier is.

Lewis Davey, 'n 400 m-atlete van Brittanje met 'n hele paar medaljes agter sy naam, is beïndruk met die geriewe en hoe ver die Britse pond hier strek. "Julle steaks hier is die beste. En dis goedkoop"

Painter en sy atlete het 'n jare lange verbintenis met Anita van der Lingten, wat ook Caster Semenya se fisioterapeut was.

"Sy is baie besig wanneer ons hier is, sy ken die atlete, het kontakte en kan vinnig skanderings laat doen. In Europa wag jy twee of drie dae vir die uitstipe, maar hier kry ons dit dieselfde dag."

Meuwly sê die Nederlandse at-

Só help dit Potch

Al die internasionale sporttoeriste gee Potchefstroom se beeld 'n reuseimpuls, sê Johan Janse van Rensburg, 'n lid van die plaaslike sakekamer.

"As ons dorp goed gewoog is vir Swede en ander Europeërs, dan baseer ons eie mense ons praat hier van gehalte."

Potchefstroom is nou die dorp in Noordwes wat die vinrige groei, sê hy. In 'n nuwe dorpsontwikkeling met sowat 300 van nuwe woonerwde is 60% van die eenaars mense van buite Potch.

Hy is ook betrokke by die Leewer-wedjakkas net buite die dorp waar besoekergestelle (die meeste van hulle buitelanders) die afgelope twee jaar meer as verdriedubbel het. Hy sê die ondernemings trek regstreeks of onregstreeks voordeel uit enige nuwe investering in Potchefstroom.

Louis Janse van Rensburg van die sakekamer en betrokke by die NWU se galdinsameling, sê van die restaurante het so uitgebrei dat hulle nou ook gesondheidsprodukte aanhou wat atlete verkies.

tuur in dié groot vrieskas waarin jy regop kan staan, kan tot -135°C daal, wat spierherstel versnel.

Meuwly se atlete oefen ook in Januarie in Stellenbosch en doen in Mei 'n oefenkamp in Europa.

Keegan van Aarde, bestuurder van High Performance Maties Sport, sê hulle het al Duitse, Nederlandse en Britse atletiekspanne vir oefenkompe ontvang, asook verskeie swermspanne.

Die spanne kom hierheen vir die topgelyke-geriewe wat binne loopafstand is. Hulle besoek Stellenbosch gereeld in die somermaande en bring gewoonlik een tot drie maande hier deur.

Potchefstroom ding mee met onder meer Font Romeu in die Franse Pireneë en St. Moritz in Switserland wat albei hoog bo seevlak is, asook False Creek in Australië wat goeie geriewe het.

Verster sê nadat die HPI se Sports Village, met plek vir 160 atlete, gebou is vir die Spaanse sokkerspan wat Potchefstroom as basis gebruik het tydens die 2010-Wêreldbekerturnooi, het meer atlete uit verskeie sportsoorte die HPI besoek. Die kamers is geskoop op internasionale geriewe en soos hotelkamers met onder meer ekstra lang beddens.

Sheldon Rostrom, sportdirekteur aan die NWU, sê benewens atletiektoeriste, lok die HPI se geriewe ook sokkerspanne soos Moroka Swallows, die Protea-vrouekriekspan, provinsiale en Engelse graafskap-kriekspanne wat gereeld in Potchefstroom gesien word.